

Dohovor na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu

(vyhláška ministra zahraničných vecí č. 94/1958 Zb.)

Vysoké zmluvné strany,

zistujúc, že kultúrne statky utrpeli za nedávnych ozbrojených konfliktov ťažké škody a že sú rozvojom vojnovej techniky viac a viac ohrozované zničením;

presvedčené, že poškodenie kultúrnych statkov, nech už patria ktorémukoľvek národu, predstavuje poškodenie kultúrneho dedičstva celého ľudstva, pretože každý národ prispieva svojím dielom k svetovej kultúre;

súc toho názoru, že zachovanie kultúrneho dedičstva má veľkú dôležitosť pre všetky národy sveta a že záleží na tom, aby sa tomuto dedičstvu zabezpečila medzinárodná ochrana;

vedené zásadami o ochrane kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu vytknutými v Haagskych dohovoroch z roku 1899 a z roku 1907 a vo Washingtonskom pakte z 15. apríla 1935;

súc toho názoru, že ak má byť ochrana týchto statkov účinná, musí sa organizovať už v dobe mieru tak vnútroštátnymi, ako medzinárodnými opatreniami;

rozhodnuté urobiť všemožné opatrenia na ochranu kultúrnych statkov;

dohodli sa na týchto ustanoveniach:

HLAVA I

Všeobecné ustanovenia o ochrane

Článok 1

Vymedzenie pojmu kultúrnych statkov

Za kultúrne statky sa na účely tohto Dohovoru považujú nezávisle od ich pôvodu alebo vlastníka:

a) statky hnutel'né i nehnuteľné, ktoré majú veľkú dôležitosť pre kultúrne dedičstvo národov, ako pamiatky architektonické, umelecké alebo historické, a to náboženské i svetské; archeologické náleziská, stavebné celky, ktoré samy o sebe sú historicky alebo umelecky zaujímavé; umelecké diela, rukopisy, knihy alebo iné predmety významu umeleckého, historického alebo archeologického; ako aj vedecké zbierky a dôležité zbierky kníh, archiválií alebo reprodukcii statkov vyššie uvedených;

b) budovy, ktorých hlavným a skutočným určením je uchovanie a vystavovanie hnutel'ných kultúrnych statkov vymedzených v bode a), ako múzeá, veľké knižnice, archívy ako aj úkryty určené za ozbrojeného konfliktu na úschovu hnutel'ných kultúrnych statkov vymedzených v bode a);

c) strediská zahrnujúce značný počet kultúrnych statkov, ktoré sú vymedzené v bodoch a) a b), nazývané "strediská kultúrnych pamiatok".

Článok 2 **Ochrana kultúrnych statkov**

Na účely tohto Dohovoru zahrnuje ochrana kultúrnych statkov zabezpečenie a šetrenie týchto statkov.

Článok 3 **Zabezpečenie kultúrnych statkov**

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že budú už v dobe mieru pripravovať zabezpečenie kultúrnych statkov na vlastnom území proti predvídateľným účinkom ozbrojeného konfliktu, robiac opatrenia, ktoré budú považovať za vhodné.

Článok 4 **Šetrenie kultúrnych statkov**

- (1) Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že budú šetriť kultúrne statky, tak na vlastnom území, ako na území ostatných Vysokých zmluvných strán, nedopúšťajúc, aby sa tieto statky, ich ochranné zariadenia a bezprostredné okolie používali na účely, ktoré by za ozbrojeného konfliktu mohli tieto statky vystaviť zničeniu alebo poškodeniu, a zdržujúc sa všetkých nepriateľských činov voči nim.
- (2) Od záväzkov vymedzených v odseku 1 tohto článku sa možno odchýliť len vtedy, keď vojenská nevyhnutnosť takúto odchýlku naliehavo vyžaduje.
- (3) Vysoké zmluvné strany sa okrem toho zaväzujú, že zakážu, zabránia, a ak to bude potrebné, zastavia každé rozkrádanie, lúpenie alebo spreneverovanie kultúrnych statkov, páchané akýmkoľvek spôsobom, ako aj každý prejav vandalizmu voči spomenutým statkom. Zaväzujú sa, že nebudú zabíerať hnutel'né kultúrne statky na území inej Vysokej zmluvnej strany.
- (4) Zaväzujú sa, že neurobia žiadne odvetné opatrenia voči kultúrnych statkom.
- (5) Žiadna Vysoká zmluvná strana sa nemôže v pomere k inej Vysokej zmluvnej strane oslobodiť od záväzkov určených v tomto článku, s odôvodnením, že táto Vysoká zmluvná strana nevykonala zabezpečovacie opatrenia predpísané článkom 3.

Článok 5 **Okupácia**

- (1) Vysoké zmluvné strany okupujúce úplne alebo čiastočne územie inej Vysokej zmluvnej strany, majú v medziach možnosti podporovať úsilie príslušných vnútroštátnych úradov okupovaného územia smerujúce k zabezpečeniu a uchovaniu jeho kultúrnych statkov.
- (2) Ak treba na uchovanie kultúrnych statkov na okupovanom území poškodených vojenskými operáciami urobiť naliehavé opatrenia a ak ich nemôžu vykonať kompetentné vnútroštátne úrady, vykoná okupačná mocnosť, pokiaľ to bude možné, najnutnejšie opatrenia na uchovanie týchto statkov v tesnej spolupráci s týmito úradmi.
- (3) Každá Vysoká zmluvná strana, ktorej vládu považujú príslušníci odbojového hnutia za svoju zákonnú vládu, upozorní pokiaľ možno týchto príslušníkov na povinnosť zachovávať tie články Dohovoru, ktoré sa týkajú šetrenia kultúrnych statkov.

Článok 6

Označenie kultúrnych statkov

Kultúrne statky môžu mať podľa ustanovenia článku 16 poznávací znak, ktorý by uľahčil ich identifikovanie.

Článok 7

Opatrenia vojenského rázu

(1) Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že už v dobe mieru pojmú do poriadkov a pokynov pre svoje vojsko ustanovenia, ktoré by zabezpečili zachovávanie tohto Dohovoru, a že budú už v dobe mieru vstúpiť príslušníkom svojich ozbrojených síl úctu ku kultúre a kultúrnym statkom všetkých národov.

(2) Zaväzujú sa, že už v dobe mieru pripravujú alebo ustavia v rámci svojich ozbrojených síl služby alebo odborný personál, ktorého úlohou bude bdieť nad šetrením kultúrnych statkov a spolupracovať s civilnými úradmi poverenými zabezpečením týchto statkov.

HLAVA II

O osobitnej ochrane

Článok 8

Poskytovanie osobitnej ochrany

(1) Pod osobitnú ochranu možno dať obmedzený počet úkrytov určených na úschovu hnutel'ných kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu, stredísk kultúrnych pamiatok a iných nehnuteľných kultúrnych statkov veľkej dôležitosti, ak:

a) sú v dostatočnej vzdialenosti od veľkého priemyslového strediska a od akéhokoľvek dôležitého vojenského objektu predstavujúceho citlivý bod, ako je napríklad letisko, rozhlasová stanica, závod pracujúci pre národnú obranu, prístav alebo železničná stanica istej dôležitosti alebo veľká komunikačná línia;

b) sa neužívajú na vojenské účely.

(2) Taktiež úkryt pre hnutel'né kultúrne statky možno dať pod osobitnú ochranu, nech už je umiestnený akokoľvek, ak je vybudovaný takým spôsobom, že podľa každej pravdepodobnosti nebude môcť byť poškodený bombardovaním.

(3) Za stredisko kultúrnych pamiatok, ktoré sa užíva na vojenské účely, sa považuje stredisko, ktoré sa používa na premiestňovanie vojenských osôb alebo materiálu, hoci i len pri prechode. To isté platí, ak sa tam vykonáva činnosť majúca priamy vzťah k vojenským operáciám, k táboreniu vojenských osôb alebo k výrobe vojnového materiálu.

(4) Za užívanie na vojenské účely sa nepovažuje dozor nad niektorým z kultúrnych statkov vypočítaných v odseku 1 vykonávaný ozbrojenými strážcami zvlášť na to určenými alebo prítomnosť policajných síl pri tomto kultúrnom statku obvykle poverených zabezpečením verejného poriadku.

(5) Ak je niektorý z kultúrnych statkov uvedených v odseku 1 tohto článku umiestnený pri dôležitom vojenskom objekte v zmysle uvedeného odseku, môže byť napriek tomu daný pod osobitnú ochranu, ak sa zaviazá Vysoká zmluvná strana, ktorá o to požiadala, že za ozbrojeného konfliktu nebude príslušný objekt žiadnym spôsobom používať a najmä že z neho odstráni všetku dopravu, ak ide o prístav, nádražie alebo letisko. V tomto prípade sa má toto odstránenie dopravy organizovať už v dobe mieru.

(6) Osobitná ochrana sa kultúrnym statkom poskytuje ich zápisom do "Medzinárodného registra kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou". Tento zápis sa môže vykonať len podľa ustanovení tohto Dohovoru a za podmienok určených vo Vykonávacom poriadku.

Článok 9 Imunita kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že zabezpečia imunitu kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou tým, že sa od ich zápisu do Medzinárodného registra zdržia akéhokoľvek nepriateľského činu voči nim a, okrem prípadov určených v článku 8 odsek 5, akéhokoľvek užívania týchto statkov a ich okolia na vojenské účely.

Článok 10 Označenie a kontrola

Kultúrne statky pod osobitnou ochranou majú mať v dobe ozbrojeného konfliktu poznávací znak určený v článku 16 a majú byť prístupné medzinárodnej kontrole, ako sa ustanovuje vo Vykonávacom poriadku.

Článok 11 Zrušenie imunity

(1) Ak jedna z Vysokých zmluvných strán vzhľadom na statok pod osobitnou ochranou poruší záväzky prijaté na základe článku 9 protivná strana je po dobu trvania tohto porušenia oslobodená od povinnosti zabezpečovať imunitu príslušného statku. Avšak kedykoľvek môže, vydá vopred výzvu na ukončenie tohto porušenia v primeranej lehote.

(2) Okrem prípadu určeného v prvom odseku tohto článku možno imunitu kultúrneho statku pod osobitnou ochranou zrušiť len vo výnimočných prípadoch nevyhnutelnej vojenskej nutnosti, a len počas trvania tejto nevyhnutnosti. Túto nevyhnutnosť môže konštatovať len veliteľ útvaru veľkosťou rovnajúceho sa alebo presahujúceho divíziu. Vo všetkých prípadoch, keď to okolnosti dovoľia, oznámi sa rozhodnutie o zrušení imunity dostatočný čas vopred protivnej strane.

(3) Strana, ktorá ruší imunitu, musí o tom čo najskôr upovedomiť písomne, s udaním dôvodov generálneho komisára pre kultúrne statky ustanoveného vo Vykonávacom poriadku.

HLAVA III Preprava kultúrnych statkov

Článok 12 Transport pod osobitnou ochranou

(1) Transport slúžiaci výlučne premiesteniu kultúrnych statkov buď vnútri niektorého územia alebo do iného územia sa môže na žiadosť zúčastnenej Vysoké zmluvnej strany konať pod osobitnou ochranou, a to za podmienok určených vo Vykonávacom poriadku.

(2) Transport pod osobitnou ochranou sa uskutočňuje pod medzinárodným dohľadom určeným vo Vykonávacom poriadku a je označený poznávacím znakom určeným v článku 16.

(3) Vysoké zmluvné strany sa zdržia akéhokoľvek nepriateľského činu voči transportu pod osobitnou ochranou.

Článok 13

Transport v naliehavých prípadoch

(1) Ak niektorá Vysoká zmluvná strana je toho názoru, že bezpečnosť určitých kultúrnych statkov vyžaduje ich premiestnenie a že naliehavosť situácie je taká, že nemožno vykonať konanie určené v článku 12, a to najmä na začiatku ozbrojeného konfliktu, transport môže byť označený poznávacím znakom určeným v článku 16, ak sa nestal predmetom žiadosti o imunitu v zmysle článku 12 a spomenutá žiadosť nebola zamietnutá. Pokiaľ možno, má sa protivným Stranám o transporte podať oznámenie. Transport smerujúci na územie inej krajiny nemôže byť v žiadnom prípade označený poznávacím znakom, ak mu nebola imunita udelená výslovne.

(2) Vysoké zmluvné strany urobia, pokiaľ im bude možné, nutné zabezpečovacie opatrenia, aby transporty uvedené v odseku 1 tohto článku a označené poznávacím znakom boli ochraňované proti nepriateľským činom, ktoré sú proti nim namierené.

Článok 14

Imunita pred záborom, ukoristením a námorným ukoristením

(1) Imunitu pred záborom, ukoristením a námorným ukoristením požívajú:

- a) kultúrne statky, ktoré sú pod ochranou stanovenou článkom 12 alebo pod ochranou stanovenou článkom 13;
- b) dopravné prostriedky slúžiace výlučne premiestneniu týchto statkov.

(2) Tento článok v ničom neobmedzuje právo na prehliadku a kontrolu.

HLAVA IV

Personál

Článok 15

Personál

Personál určený na ochranu kultúrnych statkov sa musí v záujme týchto statkov rešpektovať v medziach zlučiteľných s požiadavkami bezpečnosti, a ak padne do rúk protivnej Strany, musí sa mu umožniť naďalej vykonávať jeho pôsobnosť, pokiaľ kultúrne statky, ktoré sú mu zverené, padnú taktiež do rúk protivnej Strany.

HLAVA V

Poznávací znak

Článok 16

Znak Dohovoru

(1) Poznávacím znakom Dohovoru je štít dole zahrotený, uhlopriečne rozdelený na štyri pole farby kráľovskej modrej a farby bielej (štít sa skladá zo štvorca farby kráľovskej modrej, ktorého roh tvorí hrot štíta, a z trojuholníka farby kráľovskej modrej, postaveného nad štvorcem tak, aby na každej strane vznikol jeden biely trojuholník).

(2) Znak sa používa jednotlivo alebo trojmo v trojuholníkovom zoskupení (jeden znak dole) za podmienok určených v článku 17.

Článok 17 **Používanie znaku**

(1) Poznávací znak v trojuholníkovom zoskupení možno používať len pre:

- a) nehnuteľné kultúrne statky pod osobitnou ochranou,
- b) transporty kultúrnych statkov za podmienok určených v článkoch 12 a 13,
- c) improvizované úkryty za podmienok určených vo Vykonávacom poriadku.

(2) Poznávací znak možno používať jednotlivo len pre:

- a) kultúrne statky, ktoré nie sú pod osobitnou ochranou;
- b) osoby poverené kontrolou podľa Vykonávacieho poriadku;
- c) personál určený na ochranu kultúrnych statkov;
- d) preukazy uvedené vo Vykonávacom poriadku.

(3) Pri ozbrojenom konflikte je zakázané používať poznávací znak v iných prípadoch, než v tých, ktoré sú uvedené v predchádzajúcich odsekoch tohto článku, alebo používať na akýkoľvek účel znak podobný poznávaciemu znaku.

(4) Poznávací znak nemôže byť umiestnený na nehnuteľnom kultúrnom statku bez súčasného pripojenia povolenia riadne datovaného a podpísaného kompetentným úradom Vysokej zmluvnej strany.

HLAVA VI **Rozsah pôsobnosti Dohovoru**

Článok 18 **Pôsobnosť Dohovoru**

(1) Tento Dohovor sa bude mimo ustanovení, ktoré majú nadobudnúť účinnosť už v dobe mieru, vykonávať za vypovedania vojny alebo za ktoréhokoľvek iného ozbrojeného konfliktu, ktorý vznikne medzi dvoma alebo niekoľkými Vysokými zmluvnými stranami, i keď vojnový stav nie je uznávaný jednou alebo niekoľkými z nich.

(2) Dohovor sa bude vykonávať aj vo všetkých prípadoch úplnej alebo čiastočnej okupácie územia niektorej Vysokej zmluvnej strany, i keď táto okupácia nenarazí na žiadny vojenský odpor.

(3) Ak nie je niektorá z mocností v konflikte Zmluvnou stranou tohto Dohovoru, mocnosti, ktoré sú Zmluvnými stranami Dohovoru, zostanú napriek tomu vo vzájomných vzťahoch Dohovorom viazané. Okrem toho budú Dohovorom viazané voči spomenutej mocnosti, ak táto mocnosť vyhlási, že prijíma ustanovenia Dohovoru, a pokiaľ ich vykonáva.

Článok 19 **Konflikty rázu nie medzinárodného**

(1) Za ozbrojeného konfliktu, ktorý nemá medzinárodný ráz a ktorý vznikne na území jednej z Vysokých zmluvných strán, každá zo Strán v konflikte bude povinná vykonávať aspoň tie ustanovenia tohto Dohovoru, ktoré sa vzťahujú na chránenie kultúrnych statkov.

(2) Strany v konflikte sa budú usilovať o to, aby osobitnými dohodami uviedli do účinnosti všetky alebo niektoré ostatné ustanovenia tohto Dohovoru.

(3) Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu môže Stranám v konflikte ponúknuť svoje služby.

(4) Vykonávanie predchádzajúcich ustanovení nebude mať účinok na právne postavenie Strán v konflikte.

HLAVA VII

Vykonávanie Dohovoru

Článok 20

Vykonávací poriadok

Spôsob vykonávania tohto Dohovoru je určený vo Vykonávacom poriadku, ktorý tvorí jeho nedielnu súčasť.

Článok 21

Ochranné mocnosti

Tento Dohovor a jeho Vykonávací poriadok sa vykonávajú za súčinnosti ochranných mocností poverených ochranou záujmov Strán v konflikte.

Článok 22

Zmierovacie konanie

(1) Ochranné mocnosti poskytujú dobré služby vo všetkých prípadoch, keď to považujú za prospešné v záujme kultúrnych statkov, najmä ak nie je medzi Stranami v konflikte zhoda o vykonávaní alebo o výklade ustanovení tohto Dohovoru alebo jeho Vykonávacieho poriadku.

(2) Za tým účelom môže každá z ochranných mocností na výzvu jednej zo Strán, generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu alebo z vlastného podnetu navrhnúť Stranám v konflikte schôdzku ich zástupcov a zvlášte úradov poverených ochranou kultúrnych statkov, prípadne na vhodne zvolenom neutrálnom území. Strany v konflikte sú povinné vyhovieť návrhom na schôdzku, ktoré im boli urobené. Ochranné mocnosti navrhnú Stranám v konflikte na schválenie osobnosť náležiacu k niektorej neutrálnej mocnosti alebo navrhnúť generálnym riaditeľom Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, ktorá sa pozve na účasť na tejto schôdzke ako predseda.

Článok 23

Pomoc UNESCO

(1) Vysoké zmluvné strany môžu žiadať Organizáciu Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu o technickú pomoc pri organizovaní ochrany ich kultúrnych statkov alebo v súvislosti s ktorýmkoľvek iným problémom vyplývajúcim z vykonávania tohto Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku. Organizácia poskytuje túto pomoc v medziach svojho programu a svojich možností.

(2) Organizácia je oprávnená podávať o tom z vlastného podnetu návrhy Vysokým zmluvným stranám.

Článok 24 **Osobitné dohody**

(1) Vysoké zmluvné strany môžu dojednať osobitné dohody o ktorejkoľvek otázke, ktorej osobitnú úpravu považujú za žiadúcu.

(2) Nemožno dojednať žiadnu osobitnú dohodu znižujúcu ochranu, ktorú tento Dohovor zabezpečuje kultúrnym statkom a personálu im pridelenému.

Článok 25 **Šírenie Dohovoru**

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že budú vo svojich príslušných krajinách v dobe mieru i v dobe ozbrojeného konfliktu čo najviac šíriť znenie tohto Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku. Zaväzujú sa najmä, že pojmú ich štúdium do vojenského a pokiaľ možno i občianskeho vyučovacieho programu, tak, aby sa s ich zásadami mohlo oboznámiť celé obyvateľstvo a obzvlášte ozbrojené sily a personál určený na ochranu kultúrnych statkov.

Článok 26 **Preklady a správy**

(1) Vysoké zmluvné strany si prostredníctvom generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a svetú zašlú úradné preklady tohto Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku.

(2) Okrem toho budú Vysoké zmluvné strany zasielať najmenej raz za štyri roky generálnemu riaditeľovi zprávu podávajúcu informácie, ktoré budú považovať za vhodné, o opatreniach, ktoré ich príslušné úrady urobili, ktoré pripravujú alebo o ktorých uvažujú pri vykonávaní tohto Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku.

Článok 27 **Schôdzky**

(1) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu môže so schválením výkonného výboru zvolávať schôdzky zástupcov Vysokých zmluvných strán. Je povinný tak urobiť, ak o to žiada aspoň jedna pätina Vysokých zmluvných strán.

(2) Účelom schôdzky je, bez ujmy ktorejkoľvek inej pôsobnosti zverenej jej Dohovorom alebo jeho Vykonávacím poriadkom, skúmanie problémov týkajúcich sa vykonávania Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku a formulovanie odporúčania v tejto veci.

(3) Schôdzky môže okrem toho vykonať revíziu Dohovoru alebo Vykonávacieho poriadku, ak je zastúpená väčšina Vysokých zmluvných strán a v súhlase s ustanoveniami článku 39.

Článok 28 **Trestné opatrenia**

Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že v rámci svojho trestného práva urobia všetky nutné opatrenia, aby boli bezo zreteľa na štátne občianstvo stíhané a trestným alebo disciplinárnym sankciám podrobované osoby, ktoré porušili tento Dohovor alebo na jeho porušenie dali rozkaz.

Záverečné ustanovenia

Článok 29 Jazyky

(1) Tento Dohovor je spísaný v jazyku anglickom, francúzskom, ruskom a španielskom, pričom všetky štyri znenia majú rovnakú platnosť.

(2) Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu dá vyhotoviť preklady do ostatných úradných jazykov svojho Valného zhromaždenia.

Článok 30 Podpis

Tento Dohovor sa bude datovať 14. májom 1954 a zostane až do 31. decembra 1954 otvorený na podpis všetkým štátom pozvaným na konferenciu, ktorá sa konala v Haagu od 21. apríla 1954 do 14. mája 1954.

Článok 31 Ratifikácia

(1) Tento Dohovor je podrobený ratifikácii signatárskych štátov podľa ich príslušného ústavného konania.

(2) Ratifikačné listiny sa uložia u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

Článok 32 Prístup

Tento Dohovor bude odo dňa nadobudnutia účinnosti otvorený prístupu všetkých štátov uvedených v článku 30, pokiaľ nie sú ich signatármi, ako aj prístupu ktoréhokoľvek iného štátu, ktorý na prístup vyzve výkonný výbor Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu. Prístup sa vykoná uložením listiny o prístupe u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

Článok 33 Nadobudnutie účinnosti

(1) Tento Dohovor nadobudne účinnosť tri mesiace po tom, keď sa uloží päť ratifikačných listín.

(2) Ďalej nadobudne účinnosť pre každú Vysokú zmluvnú strany tri mesiace po uložení jej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

(3) Situácie uvedené v článkoch 18 a 19 spôsobia okamžitú účinnosť ratifikácií a prístupov uložených Stranami v konflikte pred začiatkom alebo po začiatku nepriateľstva alebo okupácie. Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu urobí čo najskôr oznámenie stanovené v článku 38.

Článok 34 **Skutočné vykonávanie**

- (1) Štáty, ktoré budú Zmluvnými stranami Dohovoru v deň, keď nadobudne účinnosť, urobia, každý, všetky príslušné opatrenia, aby bol skutočne vykonávaný do lehoty šesť mesiacov.
- (2) Táto lehota bude šesťmesačná od uloženia ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe pre všetky štáty, ktoré ratifikačnú listinu alebo listinu o prístupe uložia po dni, keď Dohovor nadobudne účinnosť.

Článok 35 **Územný dosah Dohovoru**

Každá Vysoká zmluvná strana bude môcť v deň ratifikácie alebo prístupu alebo kedykoľvek neskoršie vyhlásiť oznámením zaslaným generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, že sa tento Dohovor bude vzťahovať na všetky územia, ktorých medzinárodné styky zabezpečuje, alebo na ktorékoľvek z týchto území. Uvedené oznámenie nadobudne účinnosť tri mesiace po dôjdení.

Článok 36 **Vzťah k predošlým dohovorom**

- (1) Vo vzťahoch medzi mocnosťami, ktoré sú viazané Haagskymi dohovormi o zákonoch a zvyklostiach pozemnej vojny (IV) a o bombardovaní námornými silami v dobe vojny (IX) - nech už ide o dohovory z 29. júla 1899 alebo o dohovory z 18. októbra 1907 - a ktoré sú Zmluvnými stranami tohto Dohovoru, doplní tento Dohovor vyššie uvedený Dohovor (IX) a Poriadok pripojený k vyššie uvedenému Dohovoru (IV) a nahradí znak určený v článku 5 vyššie uvedeného Dohovoru (IX) znakom určeným v článku 16 tohto Dohovoru v prípadoch, v ktorých tento Dohovor a jeho Vykonávací poriadok ustanovuje používanie tohto poznávacieho znaku.
- (2) Vo vzťahoch medzi mocnosťami, ktoré sú viazané Washingtonským paktom z 15. apríla 1935 na ochranu umeleckých a vedeckých zariadení a historických pamiatok (Paktom Roerichovým) a ktoré sú Zmluvnými stranami tohto Dohovoru, doplní tento Dohovor Pakt Roerichov a nahradí poznávaciu vlajku určenú v článku III Paktu znakom určeným v článku 16 tohto Dohovoru v prípadoch, v ktorých tento Dohovor a jeho Vykonávací poriadok ustanovuje používanie tohto poznávacieho znaku.

Článok 37 **Výpoveď**

- (1) Každá z Vysokých zmluvných strán bude oprávnená vypovedať tento Dohovor vo vlastnom mene alebo v mene ktoréhokoľvek územia, ktorého medzinárodné styky zabezpečuje.
- (2) Výpoveď bude oznámená listinou uloženou u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.
- (3) Výpoveď nadobudne účinnosť jeden rok po dôjdení listiny o výpovedi. Ak však bude vypovedajúca strana v chvíli uplynutia tohto roku zapletená do ozbrojeného konfliktu, účinok výpovede zostane odložený až do konca nepriateľstva a v každom prípade potom tak dlho, pokiaľ sa neskončí vykonávanie repatriácie kultúrnych statkov.

Článok 38 Oznámenie

Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu upovedomí štáty uvedené v článkoch 30 a 32, ako aj Organizáciu Spojených národov o uložení všetkých ratifikačných listín, listín o prístupe alebo o prijatí uvedených v článkoch 31, 32 a 39, ako aj o oznámeniach a výpovediach určených v článkoch 35, 37 a 39.

Článok 39 Revízia Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku

(1) Každá z Vysokých zmluvných strán môže navrhovať zmeny tohto Dohovoru a jeho Vykonávacieho poriadku. O každej zmene takto navrhnutej sa upovedomí generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, ktorý odovzdá jeho znenie všetkým Vysokým zmluvným stranám, ktoré súčasne požiada, aby do štyroch mesiacov oznámili:

- a) či si prajú, aby sa zvolala konferencia na preskúmanie navrhnutej zmeny;
- b) alebo, či majú v úmysle prijať navrhnutú zmenu bez konania konferencie;
- c) alebo, či majú v úmysle zamietnuť navrhnutú zmenu bez zvolania konferencie.

(2) Generálny riaditeľ odovzdá všetkým Vysokým zmluvným stranám odpovede, ktoré dostane podľa odseku 1 tohto článku.

(3) Ak všetky Vysoké zmluvné strany, ktoré v určenej lehote oznámili podľa odseku 1 písmena b) tohto článku svoje stanovisko generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, upovedomia generálneho riaditeľa, že majú v úmysle prijať zmenu bez konania konferencie, generálny riaditeľ podľa článku 38 zašle oznámenie o ich rozhodnutí. Zmena nadobudne účinnosť voči všetkým Vysokým zmluvným stranám do 90 dní od tohto oznámenia.

(4) Generálny riaditeľ zvolá konferenciu Vysokých zmluvných strán na preskúmanie navrhnutej zmeny, ak ho o to požiada viacej ako jedna tretina Vysokých zmluvných strán.

(5) Zmeny Dohovoru alebo jeho Vykonávacieho poriadku vykonávané podľa predchádzajúceho odseku nadobudnú účinnosť až vtedy, keď sa na nich jednodhlasne uznesú Vysoké zmluvné strany na konferencii zastúpené a až budú prijaté každou z Vysokých zmluvných strán.

(6) Vysoké zmluvné strany vykonajú prijatie zmien Dohovoru alebo jeho Vykonávacieho poriadku, na ktorých sa uzniesla konferencia uvedená v odsekoch 4 a 5, uložením úradnej listiny u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

(7) Po nadobudnutí účinnosti zmien tohto Dohovoru alebo jeho Vykonávacieho poriadku zostane len takto pozmenené znenie spomenutého Dohovoru alebo jeho Vykonávacieho poriadku otvorené ratifikácii alebo prístupu.

Článok 40 Zápis do registra

Podľa článku 102 Charty Organizácie Spojených národov bude tento Dohovor na žiadosť generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu zapísaný do registra v Sekretariáte Spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento Dohovor.

Dané v Haagu, 14. mája 1954 v jedinom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu a ktorého overené odpisy sa odovzdajú všetkým štátom uvedeným v článkoch 30 a 32, ako aj Organizácii Spojených národov.

Vykonávací poriadok

Dohovoru na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu

Hlava I **Kontrola**

Článok 1 **Medzinárodný zoznam osobností**

Len čo Dohovor nadobudne účinnosť, generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu vypracuje medzinárodný zoznam všetkých osobností označených Vysokými zmluvnými stranami za schopné na výkon pôsobnosti generálneho komisára pre kultúrne statky. Tento zoznam sa bude na podnet generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu periodicky preskúmať podľa žiadostí Vysokých zmluvných strán.

Článok 2 **Organizácia kontroly**

Len čo je niektorá Vysoká zmluvná strana zúčastnená na ozbrojenom konflikte, na ktorý sa vzťahuje článok 18 Dohovoru,

- a) vymenuje predstaviteľa pre kultúrne statky, ktoré sú na jej území; ak má obsadené iné územie, je povinná vymenovať osobitného predstaviteľa pre kultúrne statky, ktoré tam sú;
- b) ochranná mocnosť každej protivej Strany tejto Vysokej zmluvnej strany vymenuje pri nej podľa nižšie uvedeného článku 3 svojich delegátov;
- c) pri tejto Vysokej zmluvnej strane je podľa nižšie uvedeného článku 4 vymenovaný generálny komisár pre kultúrne statky.

Článok 3 **Vymenúvanie delegátov ochranných mocností**

Ochranná mocnosť vymenúva svojich delegátov z radov členov svojho diplomatického alebo konzulárneho personálu alebo so súhlasom Strany, pri ktorej budú poverení, z radov iných osôb.

Článok 4 **Vymenúvanie generálneho komisára**

(1) Generálny komisár pre kultúrne statky sa vyberá z medzinárodného zoznamu osobností spoločnou dohodou Strany, pri ktorej bude poverený a ochranných mocností protivných Strán.

(2) Ak sa Strany nedohodnú do troch týždňov po začatí konania o tejto otázke, požiadajú predsedu Medzinárodného súdneho dvora, aby vymenoval generálneho komisára, ktorý pristúpi k výkonu svojich povinností až vtedy, keď dostane súhlas od Strany, pri ktorej má byť poverený.

Článok 5 **Pôsobnosť delegátov**

Delegáti ochranných mocností zisťujú porušenia Dohovoru, vyšetrojú so súhlasom Strany, pri ktorej

sú poverení, okolnosti za ktorých porušenia nastali, robia na mieste zákroky, aby prestali, a ak je to potrebné, upovedomujú o nich generálneho komisára. Informujú ho o svojej činnosti.

Článok 6 **Pôsobnosť generálneho komisára**

- (1) Generálny komisár pre kultúrne statky prejednáva s predstaviteľom Strany, pri ktorej je poverený a so zúčastnenými delegátmi otázku, o ktorých je upovedomený, pokiaľ ide o vykonávanie Dohovoru.
- (2) Má oprávnenie rozhodovať a vymenúvať v prípadoch určených týmto Poriadkom.
- (3) So súhlasom Strany, pri ktorej je poverený, má právo nariadiť vyšetrowanie alebo ho sám viesť.
- (4) Podniká pri Stranách v konflikte alebo pri ich ochranných mocnostiach všetky zákroky, ktoré považuje za účelné pre vykonávanie tohto Dohovoru.
- (5) Vypracúva nutné zprávy o vykonávaní Dohovoru a zasiela ich zúčastneným Stranám, ako aj ich ochranným mocnostiam. Ich odpisy odovzdáva generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, ktorý môže používať len ich technické údaje.
- (6) Ak niet ochrannej mocnosti, vykonáva generálny komisár pôsobnosť pririeknutú ochrannej mocnosti v článkoch 21 a 23 Dohovoru.

Článok 7 **Inšpektori a znalci**

- (1) Kedykoľvek to generálny komisár pre kultúrne statky uzná za nutné, a to na žiadosť zúčastnených delegátov alebo po porade s nimi, navrhne Strane, pri ktorej je poverený, na schválenie osobu vo funkcii inšpektora pre kultúrne statky povereného úlohou vopred určenou. Inšpektor je zodpovedný len generálnemu komisárovi.
- (2) Generálny komisár, delegáti a inšpektori môžu použiť služby znalcov, ktorí taktiež budú navrhnutí na schválenie Strane uvedenej v odseku 1.

Článok 8 **Výkon kontrolnej misie**

Generálni komisári pre kultúrne statky, delegáti ochranných mocností, inšpektori a znalci nesmú v žiadnom prípade prekročiť medze svojej funkcie. Zvlášť musia brať do úvahy nutnosť ochrany Vysokej zmluvnej strany, pri ktorej sú poverení a mať ohľad za všetkých okolností na také požiadavky vojenskej situácie, aké im oznámi spomenutá Vysoká zmluvná strana.

Článok 9 **Nahradenie ochranných mocností**

Ak jedna zo Strán v konflikte nepoužíva vôbec alebo už nepoužíva služby ochrannej mocnosti, môže byť požiadaný niektorý neutrálny štát o prevzatie funkcií ochrannej mocnosti na vymenovanie generálneho komisára pre kultúrne statky podľa ustanovenia článku 4. Generálny komisár takto vymenovaný zveruje prípadne inšpektorom funkcie delegátov ochranných mocností určené týmto Poriadkom.

Článok 10 **Náklady**

Odmenu a výdavky generálneho komisára pre kultúrne statky, inšpektorov a znalcov znáša Strana, pri ktorej sú poverení; o odmene a úhrade výdavkov delegátov ochranných mocností sa dohodnú tieto mocnosti a štáty, ktorých záujmy hája.

Hlava II **Osobitná ochrana**

Článok 11 **Improvizované úkryty**

(1) Ak jedna z Vysokých zmluvných strán je za ozbrojeného konfliktu nútená nepredvídanými okolnosťami zriadiť improvizovaný úkryt a ak si praje, aby bol daný pod osobitnú ochranu, oznámi to ihneď generálnemu komisárovi, ktorý je pri nej poverený.

(2) Ak je generálny komisár toho názoru, že okolnosti a dôležitosť kultúrnych statkov ukrytých v tomto improvizovanom úkryte, odôvodňujú také opatrenie, môže splnomocniť Vysokú zmluvnú stranu, aby ho označila poznávacím znakom určeným v článku 16 Dohovoru. Svoje rozhodnutie oznámi bez meškania zúčastneným delegátom ochranných mocností, z ktorých každý môže v priebehu tridsať dní nariadiť okamžité danie znaku dole.

(3) Len čo sa títo delegáti dohodli alebo ak lehota 30 dní uplynie, bez toho, že by niektorý zo zúčastnených delegátov podal námietku a ak improvizovaný úkryt splňuje, podľa názoru generálneho komisára, podmienky uvedené v článku 8 Dohovoru, generálny komisár požiadá generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu o zapísanie úkrytu do registra kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou.

Článok 12 **Medzinárodný register kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou**

(1) Zriaďuje sa "Medzinárodný register kultúrnych statkov pod osobitnou ochranou".

(2) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu vedie tento register. Odpisy zasiela generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, ako aj Vysokým zmluvným stranám.

(3) Register sa delí na kapitoly, každá z nich znie na meno jednej z Vysokých zmluvných strán. Každá kapitola sa rozdeľuje na tri odseky s názvami: úkryty, pamiatkové strediská, ostatné nehnuteľné kultúrne statky. Generálny riaditeľ určí údaje, ktoré majú byť v každej kapitole obsiahnuté.

Článok 13 **Žiadosti o zápis**

(1) Každá z Vysokých zmluvných strán môže predkladať generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu žiadosti o zápis určitých úkrytov, pamiatkových stredísk alebo ostatných nehnuteľných kultúrnych statkov ležiacich na jej území do registra. V týchto žiadostiach uvádza údaje o umiestení týchto statkov a potvrdzuje, že splňujú podmienky určené v článku 8 Dohovoru.

(2) V prípadoch okupácie môže okupačná mocnosť predložiť žiadosť o zápis.

(3) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu neodkladne zašle odpis žiadostí o zápis každej z Vysokých zmluvných strán.

Článok 14 **Námietka**

(1) Každá z Vysokých zmluvných strán môže podať námietku proti zápisu niektorého kultúrneho statku listom adresovaným generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu. Tento list mu musí dôjsť do 4 mesiacov odo dňa, keď odoslal odpis žiadosti o zápis.

(2) Takáto námietka sa musí odôvodniť. Dôvodom môže byť jedine, že:

- a) statok nie je statkom kultúrnym;
- b) nie sú splnené podmienky uvedené v článku 8 tohto Dohovoru.

(3) Generálny riaditeľ zašle bez meškania po jednej kópii listu obsahujúceho námietku Vysokým zmluvným stranám. Opýta sa prípadne na názor Medzinárodného výboru pre pamiatky, umelecké, historické a archeologické miesta a okrem toho, ak to uzná za vhodné, i ktoréhokoľvek kvalifikovaného orgánu alebo osoby.

(4) Generálny riaditeľ alebo Vysoká zmluvná strana, ktorá žiadala o zápis, môže robiť u Vysokých zmluvných strán, ktoré podali námietku, akékoľvek vhodné kroky, aby sa námietka vzala späť.

(5) Ak niektorá Vysoká zmluvná strana, ktorá predtým v dobe mieru žiadala o zápis kultúrneho statku do registra, sa dostane do ozbrojeného konfliktu skôr, než je tento zápis vykonaný, zapíše generálny riaditeľ tento kultúrny statok bez meškania do registra, a to predbežne, než bude potvrdená, vzatá späť alebo zrušená každá námietka, ktorá bude môcť alebo mohla byť podaná.

(6) Ak nedostane generálny riaditeľ do šesť mesiacov odo dňa, keď dostal list obsahujúci námietku od Vysokéj zmluvnej strany, ktorá námietku podala, zprávu, oznamujúcu, že ju vzala späť, môže Vysoká zmluvná strana, ktorá podala žiadosť o zápis, požiadať arbitráž podľa odseku 7.

(7) Žiadosť o arbitráž sa musí podať najneskoršie do jedného roku po dni, keď generálny riaditeľ dostal list obsahujúci námietku. Každá zo sporných strán určí jedného rozhodcu. Ak sa proti žiadosti o zápis podalo viac námietok, Vysoké zmluvné strany, ktoré námietku podali, určia spoločne jedného rozhodcu. Oba rozhodcovia si zvolia hlavného rozhodcu z medzinárodného zoznamu podľa článku 1 tohto Poriadku; ak sa nemôžu na tejto voľbe dohodnúť, požiadajú predsedu Medzinárodného súdu, aby vymenoval hlavného rozhodcu, ktorý nemusí byť nevyhnutne vybraný z medzinárodného zoznamu. Takto utvorený rozhodcovský orgán si určí vlastný postup konania; jeho rozhodnutia sú konečné.

(8) Každá z Vysokých zmluvných strán môže vyhlásiť, ak vznikne nejaký spor, na ktorom je zúčastnená, že si nepraje použiť rozhodcovské konanie podľa odseku 7. V takomto prípade generálny riaditeľ predloží námietku proti žiadosti o zápis Vysokým zmluvným stranám. Námietka je potvrdená len vtedy, ak o tom rozhodnú Vysoké zmluvné strany dvojtretinovou väčšinou hlasov. Hlasovanie sa vykonáva listom, okrem prípadu, ak by generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, považujúc za nutné zvolať schôdzku na základe splnomocnenia daného mu článkom 27 Dohovoru, pristúpil na zvolanie tejto schôdzky. Ak rozhodne generálny riaditeľ, že hlasovanie sa vykoná listom, vyzve Vysoké zmluvné strany, aby mu zaslali svoj hlas v zapečatenom liste do šesť mesiacov odo dňa, keď boli na hlasovanie vyzvané.

Článok 15

Zápis

- (1) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu zapíše do registra pod poradovým číslom každý kultúrny statok, o zápis ktorého sa požiadalo, ak sa proti tejto žiadosti v lehote určenej prvým ods. článku 14 nepodalala námietka.
- (2) Ak sa podala námietka, okrem prípadov podľa článku 14 ods. 5 vykoná generálny riaditeľ zápis statku do registra len vtedy, ak sa námietka odvolala, alebo ak sa nepotvrdila po konaní článku 14 ods. 7 alebo po konaní podľa odseku 8 toho istého článku.
- (3) V prípade uvedenom v článku 11 ods. 3 vykoná generálny riaditeľ zápis na žiadosť generálneho komisára pre kultúrne statky.
- (4) Generálny riaditeľ zašle neodkladne generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, Vysokým zmluvným stranám a na žiadosť Strany, ktorá požiadala o zápis, všetkým ostatným štátom uvedeným v článku 30 a 32 Dohovoru, po jednom overenom odpise každého zápisu, ktorý sa v registri vykoná. Zápis nadobudne účinnosť tridsať dní po odoslaní týchto odpisov.

Článok 16

Výmaz

- (1) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu zariadi výmaz kultúrneho statku z registra:
 - a) na žiadosť Vysokej zmluvnej strany, na území ktorej je kultúrny statok;
 - b) ak Vysoká zmluvná strana, ktorá predtým žiadala o zápis, Dohovor vypovedala a ak táto výpoveď nadobudla účinnosť;
 - c) v prípade uvedenom v článku 14 ods. 5, ak bola námietka potvrdená po konaní podľa článku 14 ods. 7 alebo po konaní podľa odseku 8 toho istého článku.
- (2) Generálny riaditeľ zašle bez meškania generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a všetkým štátom, ktoré dostali odpis zápisu, po jednom overenom odpise každého výmazu z registra. Výmaz nadobúda účinnosť tridsať dní po odoslaní týchto odpisov.

Hlava III

Preprava kultúrnych statkov

Článok 17

Postup pre získanie imunity

- (1) Žiadosť podľa článku 12 ods. 1 Dohovoru sa zasiela generálnemu komisárovi pre kultúrne statky. Musí byť odôvodnená a musí uvádzať približné množstvo kultúrnych statkov, ktoré sa majú prepraviť a ich dôležitosť, doterajšie umiestenie týchto statkov, ich predpokladané nové umiestenie, dopravné prostriedky, trasu, po ktorej sa transport uskutoční, predpokladaný dátum transportu a všetky ostatné potrebné informácie.
- (2) Ak generálny komisár, vypočuvší si názory, ktoré uzná za vhodné, je tej mienky, že tento prevoz je odôvodnený, poradí sa so zúčastnenými delegátmi ochranných mocností o zamýšľanom spôsobe jeho vykonania. Po tejto porade upovedomí o transporte zúčastnené Strany v konflikte a pripojí všetky potrebné informácie.
- (3) Generálny komisár vymenuje jedného alebo viacerých inšpektorov, ktorí sa presvedčia, že v

transporte sú len kultúrne statky uvedené v žiadosti, že sa vykonáva schváleným spôsobom a že je označený poznávacím znakom; tento inšpektor alebo títo inšpektori sprevádzajú transport až na miesto určenia.

Článok 18

Preprava do cudziny

Ak sa vykonáva prevoz pod osobitnou ochranou na územie inej krajiny, spravuje sa nielen článkom 12 Dohovoru a článkom 17 tohto Poriadku, ale aj týmito ustanoveniami:

- a) dokiaľ budú kultúrne statky na území iného štátu, bude tento štát ich depozitárom. Zabezpečí im aspoň takú starostlivosť, akú venuje vlastným kultúrnym statkom obdobnej dôležitosti;
- b) depozitársky štát vráti tieto statky až po ukončení konfliktu; vrátenie sa uskutoční do šesť mesiacov od podania príslušnej žiadosti;
- c) v priebehu transportov za sebou nasledujúcich, a pokiaľ budú na území iného štátu, budú kultúrne statky vyňaté z akéhokoľvek zexekvovania a nebude ich môcť použiť ani deponent ani depozitár. Ak to bude však nutné na ochranu týchto statkov, môže depozitár so súhlasom deponenta zariadiť prevoz týchto statkov na územie tretej krajiny, a to za podmienok určených v tomto článku;
- d) v žiadosti o poskytnutie osobitnej ochrany sa musí uviesť, že štát, na územie ktorého transport smeruje, prijíma ustanovenia tohto článku.

Článok 19

Okupované územie

Ak prepravuje niektorá Vysoká zmluvná strana okupujúca územie inej Vysokej zmluvnej strany kultúrne statky do úkrytu umiestneného inde na tomto území, a nemôže dodržiavať postup určený v článku 17 tohto Poriadku, nie je táto preprava považovaná za spreneverenie v zmysle článku 4 Dohovoru, ak generálny komisár pre kultúrne statky písomne potvrdí po predchádzajúcej porade s obvyklým ochranným personálom, že tento transport bol vynútený okolnosťami.

Hlava IV

Poznávací znak

Článok 20

Umiestenie znaku

- (1) Umiestenie poznávacieho znaku a stupeň jeho viditeľnosti sú ponechané úvahe kompetentných úradov každej Vysokej zmluvnej strany. Znak možno umiestiť zvlášť na zástavách alebo páskach na rukáve. Môže byť na nejakom predmete namaľovaný alebo zobrazený akýmkoľvek vhodným spôsobom.
- (2) V prípade ozbrojeného konfliktu musí byť však znak umiestnený na transportoch podľa článku 12 a 13 Dohovoru (príčom sa nevyklučuje prípadné dokonalejšie označenie) tak, aby bol vo dne dobre viditeľný tak zo vzduchu, ako zo zeme. Musí byť dobre viditeľný zo zeme, ak je umiestnený:
 - a) v pravidelných vzdialenostiach dostatočných k jasnému označeniu obvodu pamiatkového strediska pod osobitnou ochranou,
 - b) na vchodoch k ostatným nehnuteľným kultúrnym statkom pod osobitnou ochranou.

Článok 21 Identifikácia osôb

(1) Osoby uvedené v článku 17 ods. 2 pododsekoch b) a c) Dohovoru, môžu nosiť na rukáve pásku označenú poznávacím znakom vydanú kompetentnými úradmi a majúcu ich pečiatku.

(2) Tieto osoby majú osobitnú legitimáciu označenú poznávacím znakom. V tejto legitimácii je uvedené aspoň meno a priezvisko, dátum narodenia, titul alebo hodnosť a funkcia príslušnej osoby. Legitimácia je opatrená fotografiou majiteľa a okrem toho buď jeho podpisom alebo odtlačkom prstov alebo obojakým. Je tiež opatrená suchou pečiatkou kompetentných úradov.

(3) Každá z Vysokých zmluvných strán vydá svoj vzor legitimácie podľa vzoru uvedeného v prílohe k tomuto Vykonávaciemu poriadku. Vysoké zmluvné strany si oznámia navzájom, ktorý vzor prijali. Každá legitimácia je vydaná pokiaľ možno aspoň vo dvoch vyhotoveniach, z ktorých si jedno ponechá mocnosť, ktorá ju vydala.

(4) Osobám vyššie uvedeným nemožno bez zákonných dôvodov ani odobrať legitimáciu, ani nemôžu byť pozbavené od práva nosiť na rukáve pásku.

Predná strana

PREUKAZ TOTOŽNOSTI

pre personál vykonávajúci ochranu

kultúrnych statkov

Priezvisko Meno Dátum
narodenia Titul alebo hodnosť Pôsobnosť
..... je držiteľom tohto preukazu podľa Haagskeho dohovoru zo 14.
mája 1954 o ochrane kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu.

Dátum vydania Číslo preukazu

.....

Zadná strana

Podpis držiteľa alebo odtlačky FOTOGRAFIA DRŽITEĽA prstov alebo oboje.

Suchá pečiatka úradu
vydávajúceho preukaz

Výška postavy Farba očí Farba vlasov

Iné zvláštne znamenia

Súčasťou tejto prílohy je i vyobrazenie poznávacieho znaku na prednej strane vzoru preukazu totožnosti, vľavo a vpravo hore. Je uvedený v prílohe k čiastke 40 ročník 1958 Zb. na strane 113.

PROTOKOL

Vysoké zmluvné strany sa dohodli takto:

I

(1) Každá z Vysokých zmluvných strán sa zaväzuje, že nedovolí vyviezť kultúrne statky z územia, ktoré obsadila za ozbrojeného konfliktu. Tieto kultúrne statky sú určené v článku 1 Dohovoru o ochrane kultúrnych statkov v prípade ozbrojeného konfliktu podpísaného v Haagu 14. mája 1954.

(2) Každá z Vysokých zmluvných strán sa zaväzuje, že vezme pod ochranu kultúrne statky dovezené na jej územie a pochádzajúce priamo alebo nepriamo z ktoréhokoľvek obsadeného územia. Vzatie pod ochranu je vyslovené buď z úradnej moci pri dovezení alebo, ak sa tak nestalo, na žiadosť úradov tohto územia.

(3) Každá z Vysokých zmluvných strán sa zaväzuje, že po skončení nepriateľstva odovzdá kompetentným úradom skôr obsadeného územia kultúrne statky, ktoré sú u nej uložené, ak tieto statky sa vyviezli proti zásadám odseku 1. Tieto statky sa nemôžu nikdy zadržať z titulu vojnových škôd.

(4) Vysoká zmluvná strana, ktorá mala povinnosť zabrániť vývozu kultúrnych statkov z územia, ktoré obsadila, musí dať odškodnenie oprávneným držiteľom kultúrnych statkov, ktoré sa musia vrátiť podľa odseku 3.

II

(5) Kultúrne statky pochádzajúce z územia jednej Vysokej zmluvnej strany, ktoré táto Zmluvná strana uložila za účelom ochrany proti nebezpečenstvu za ozbrojeného konfliktu na územie inej Vysokej zmluvnej strany, po skončení nepriateľstva sa vrátia kompetentným úradom krajiny, odkiaľ pochádzajú.

III

(6) Tento Protokol bude datovaný 14. májom 1954 a zostane až do 31. decembra 1954 otvorený podpisu všetkých štátov pozvaných na konferenciu, ktorá sa konala v Haagu od 21. apríla do 14. mája 1954.

(7) a) Tento Protokol podlieha ratifikácii signatárskych štátov podľa ich príslušného ústavného konania.

b) Ratifikačné listiny sa uložia u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

(8) Tento Protokol bude odo dňa nadobudnutia účinnosti otvorený prístupu všetkých štátov uvedených v odseku 6, pokiaľ nie sú signatármi, ako aj prístupu ktoréhokoľvek iného štátu, ktorý k prístupu vyzve Výkonný výbor Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu. Prístup sa vykoná uložením listiny o prístupe u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

(9) Štáty uvedené v odsekoch 6 a 8 môžu pri podpísaní, ratifikácii alebo prístupe vyhlásiť, že nie sú viazané ustanoveniami časti I alebo časti II tohto Protokolu.

(10) a) Tento Protokol nadobudne účinnosť tri mesiace po tom, keď sa uloží 5 ratifikačných listín.

b) Ďalej nadobudne účinnosť pre každú Vysokú zmluvnú stranu tri mesiace po uložení jej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

c) Situácie uvedené v článkoch 18 a 19 Dohovoru na ochranu kultúrnych statkov za ozbrojeného konfliktu podpísaného v Haagu 14. mája 1954 pôsobia okamžitú účinnosť ratifikácií a prístupov

uložených Stranami v konflikte pred začiatkom alebo po začiatku nepriateľstva alebo okupácie. V tomto prípade generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu urobí čo najrýchlejším spôsobom oznámenia stanovené v odseku 14.

(11) a) Štáty, ktoré budú účastníkmi Protokolu v deň, keď Protokol nadobudne účinnosť, urobia každý všetky príslušné opatrenia, aby bol Protokol skutočne vykonávaný do lehoty 6 mesiacov.

b) Táto lehota je 6 mesiacov od uloženia ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe pre všetky štáty, ktoré ratifikačnú listinu alebo listinu o prístupe uložia po dni, keď Protokol nadobudne účinnosť.

(12) Každá Vysoká zmluvná strana bude môcť v deň ratifikácie alebo prístupu alebo kedykoľvek neskoršie vyhlásiť oznámením zaslaným generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu, že sa tento Protokol bude vzťahovať na všetky územia, ktorých medzinárodné styky zabezpečuje, alebo na ktorokoľvek z týchto území. Toto oznámenia nadobudne účinnosť tri mesiace po dôjdení.

(13) a) Každá z Vysokých zmluvných strán bude oprávnená vypovedať tento Protokol vo vlastnom mene alebo mene ktoréhokoľvek územia, ktorého medzinárodné styky zabezpečuje.

b) Výpoveď sa oznámi listinou uloženou u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

c) Výpoveď nadobudne účinnosť 1 rok po dôjdení listiny o výpovedi. Ak však bude vypovedajúca Strana vo chvíli uplynutia tohto roku zapletená do ozbrojeného konfliktu, účinok výpovede zostane odložený až do konca nepriateľstva a v každom prípade potom tak dlho, dokiaľ sa neskončí repatriácia kultúrnych statkov.

(14) Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu upovedomí štáty uvedené v odsekoch 6 a 8, ako aj Organizáciu Spojených národov o uložení všetkých ratifikačných listín, listín o prístupe alebo prijatí uvedených v odsekoch 7, 8 a 15, ako aj o oznámeniach a výpovediach určených v odsekoch 12 a 13.

(15) a) Tento Protokol môže byť revidovaný, ak jeho revíziu žiada viacej ako tretina Vysokých zmluvných strán.

b) Za týmto účelom zvolá generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu konferenciu.

c) Dodatky k tomuto Protokolu nadobudnú účinnosť až vtedy, keď sa na nich jednohlasne uznesú Vysoké zmluvné strany na konferencii zastúpené a až ich prijme každá z Vysokých zmluvných strán.

d) Prijatie dodatkov k tomuto Protokolu uznesených na konferencii uvedenej v pododsekoch b) a c) vykonajú Vysoké zmluvné strany uložением úradnej listiny u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu.

e) Po nadobudnutí účinnosti dodatkov k tomuto Protokolu zostane len takto pozmenené znenie spomenutého Protokolu otvorené ratifikácii alebo prístupu.

Podľa článku 102 Charty Organizácie Spojených národov bude tento Protokol na žiadosť generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu zapísaný do registra na Sekretariáte Organizácie Spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento Protokol.

Dané v Haagu 14. mája 1954 v jazyku anglickom, francúzskom, ruskom a španielskom, pričom všetky štyri znenia majú rovnakú platnosť, a to v jedinom exemplári, ktorý sa uloží v archíve Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a osvetu a ktorého overené odpisy sa odovzdajú všetkým štátom uvedeným v odsekoch 6 a 8, ako aj Organizácií Spojených národov.

